

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 106

číslo: 7

15. února 2026

Cena: 14 Kč

Pastýřský list a naše církve: Ta byla na Slovensku důležitá, ale zatracovaná

Od roku 1925 se táhne na Slovensku problém, který podnítl Pastýřský list slovenských římsko-katolických biskupů.

V Českém zápase z 15. ledna 1925 je popisován jeho účinek: „Zakazovali (biskupové) svým věřícím býti členy jakýchkoli, 'protikřesťanských sdružení'... Je přirozené, že pod tento široký pojem možno vřaditi každou organizaci jen trochu pokrokové ražby, každé odborové sdružení, každou socialistickou stranu. Pak zůstane jen strana jedna – luďáci! A to je účelem... Milující pastýři vyhrožují, že neposlušným budou odpírány svátosti. Nedostanou rozžhřešení, budou odmítána jejich kmtrovství, ba – budou považováni za odpadlíky.“

Český zápas pokračuje v popisu situace: „Kdo list sepsal, není dosud jisto. Obyčejně psávají pastýřské listy tajemníci biskupů. Ale tento zajisté vyšel z popudu papežského nuncia Marmaggiho v Praze. Neboť biskupové slovenští nedovolili by si vydati jej bez jeho vědomí a proti jeho vůli. Souhlasný postup orgánů římských proti republice nasvědčuje tomu, že vedení jest jednotné a dobře organizované.“

Zakládání Církve československé nebylo na Slovensku z Čech přímo organizováno, Karel Farský dokonce uváděl, že netřeba se vměšovat do záležitostí Slovenska, ale vůle po zakládání této církve vznikla přímo na Slovensku. Hlavním motivem těchto snah bylo, že řada české inteligence jako například učitelé, inženýři byli zváni k práci na Slovensko a zejména čeští úředníci začali nahrazovat maďarskou státní administrativu. Byli to ti Češi, kteří si zde přáli vznik Církve československé.

A Slováci, kteří navštívili nejednu liturgii naší církve, pak projevovali náhle k této církvi sympatie, neboť k nim mluvila řečí, které rozuměli.

Touha po porozumění liturgii se projevila na Slovensku již dříve. V Ružomberském regionu byl v roce 1906 do obce Lúčky nejprve úředně jmenován maďarský farář. Lidé ho bojkotovali a Vavro Šrobár (zdejší rodák a budoucí ministr zdravotnictví) referoval: „Kňaza nepotrebujú vôbec. Duchovné potreby nahrazuju čítaním z Biblie.“ Což se dělo ve slovenštině. Když nemohl Andrej Hlinka o rok později na podzim 1907 vysvětlit nový kostel v Červnové, místní odmítli maďarského duchovního a strhla se demonstrace, která vyvrcholila střelbou. Devět osob bylo na místě zastřeleno, dalších šest později svým zraněním podlehl. Deset lidí bylo zraněno těžce a šedesát lehce. Ohlas události vyvolal vlnu solidarity se Slováky především v českých zemích a zastání se dostávalo od mnohých českých politiků, jako byli T. G. Masaryk nebo Karel Kramář. Andrej Hlinka byl vítán, když byl v Čechách na přednáškovém turné. Historik František Kolář o jeho tehdejší návštěvě píše: „Sloužil (Hlinka) mši u sv. Ludmily na Vinohradech, byl přijat pražským primátorem, večer v Národním divadle sledoval z císařské lóže představení Jiráskovy Lucerny. Všude ho provázela jásot, potlesk, ba cestou z divadla čeští studenti vypálili koně a sami kočár s Hlinkou odtáhli do hotelu.“

Hlinkův „vděk“

Podle rozhodnutí Vatikánu z 15. ledna 1920 byli příslušníci nové církve označováni jako odpadlíci a vrženi do klatby. Byl to Andrej Hlinka jako ružomberský farář a jeho Slovenská ľudová strana, kteří se stali aktivistickými zastánci římsko-katolické víry a Vatikánu. Již v roce 1919 si Hlinka v Paříži na mírové konferenci stěžoval na náboženský a národnostní útlak v ČSR. Ani později nelenil ve svém boji, když psal o tom, že „Čechové... usilují zavést do škol husitství místo katolického náboženství.“ Přitom v žádném případě neměli Češi zájem si prostřednictvím nové církve nějak Slováky podřizovat. Český zápas ze 7. ledna 1926 ve slovenštině píše: „Znamená-li pracovat pre církve československú: dokonávať osamostatnenie národa v ohľadu duchovnom, ideovom a mravnom, znamená to na Slovensku okrem toho ešte budovať most cez propasť, ktorú vykopávajú medzi Čechmi a Slováky neprateľia československej jednoty.“ Dále pisatel projevuje lítost nad nepochopením snah Církve československé a hodnotí menší počet členů nové církve tím, že je to podle něj způsobené tím, že „nemožeme tým, ktorý by prestúpili, zabezpečiť obriady apod. ... V dobe vydania pastierskeho listu hlásilo sa nám mnoho obcí (aj z Hlinkovej rezidencie), ktoré chceli prestúpiť, Slováci, ktorí raz videli naše bohoslužby, boli hned nadšení k prestupovaniu, ovšem pri zaopatrení pravidelných bohoslužieb a obriadov.“ To však na Slovensku nešlo, neboť naráželo na odpor při získávání povolení k použití hřbitova nebo kostela.

To, o co především Hlinkovi šlo, byly politické cíle – samostatnost Slovenska. Náboženství se tak dostávalo na politickou rovinu. Na tuto vazbu v roce 1935 upozorňoval Český zápas: „U nás platí tzv. kazatelnicový

Dokončení na str. 3

Uvedení knihy „Odezvy husitství“ v rámci komponovaného pořadu v Dejvicích

Dne 30. 1. 2026 se v Komenského sále v Praze 6 – Dejvicích uskutečnil další z komponovaných pořadů zdejší náboženské obce, které zde již mají dobrou tradici a jsou hojně navštěvované.

Zvláště tohoto večera bylo, že se na jeho programu podíleli pracovníci ústředí naší církve v souvislosti s představením publikace „ODEZVY HUSITSTVÍ A JANA ŽIŽKY V CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ“. Tuto publikaci vydala v roce 2025 naše církev v edici Blahoslav ve spolupráci a za podpory Husitského muzea v Táboře na základě podepsaného memoranda ze dne 12. února 2024. Podílel se na ní tým autorů a spolupracovníků.

Po přivítání místním bratrem farářem Lukášem Volkmanem zahájil program bratr patriarcha Tomáš Butta, který se ve své úvaze zaměřil na duchovní motivy husitství a pronesl modlitbu. V průběhu večera zněly zpěvy a hudba z Jistebnického kancionálu, Franusova kancionálu a dalších dobových pramenů v podání hudebního souboru Gemini musicales. O husitství z hlediska historické vědy a současnosti poutavým způsobem přednášel známý historik prof. Petr Čornej. O odezvách husitství v architektuře a umělecké výzdobě sborů ČCSH promluvil dr. Martin Jindra,

kteří svůj výklad doplnil obrazovým materiálem. Přítomné pozdravil též vzácný host dr. Jakub Smrčka, ředitel Husitského muzea v Táboře. Přiblížil aktivity muzea a prezentaci husitství, které se v muzeu věnují s pestrostí pohledů se zřetelem na mladou generaci. Nově vydanou publikaci uvedl bratr patriarcha a při společném přípitku vyslovil přání, aby přinášela užitek v rozšíření poznání tradice husitství v naší církvi i mnohým dalším zájemcům. Program večera moderoval bratr dr. Tomáš Novák. Po skončení bylo možné si zakoupit knihu a případně si ji panem profesorem Petrem Čornejem nechat podepsat. Účastníci akce mohli též zhlédnout putovní výstavu umístěnou v chodbě u vchodu do kostela, vytvořenou k 600. výročí Jana Žižky pražskou diecézí.

Knihu je možné si objednat a zakoupit v knihkupectví Blahoslav a na stránkách www.eblahoslav.cz.

**Oldřich Nováček a Tomáš Butta,
foto: Lenka Dvořáková**

Modlitba sestry Lenky Zítkové

Bože,
přimlouvám se za naši zemi a její lid v čase, kdy se z veřejného prostoru vytrácí slušnost a místo argumentů zaznívá pohrdání.
Prosím tě o ochranu důstojnosti úřadů, které mají sloužit, ne rozdělávat.
Dej, ať se pravda prosazuje klidem, ne výsměchem, hrubostí a hulvátstvím.
Uč nás rozlišovat odvahu od drzosti.
Uzdrav naši společnost z pýchy, zloby a pohrdání, které z nás dělají terče místo bližních.
Vrat' do veřejné debaty úctu, odpovědnost a schopnost nést váhu vlastních slov.
Amen.

Plzeňský biskup Lukáš Bujna na mezinárodní konferenci v Palermu

Pozvání na mezinárodní teologickou konferenci je vždy výrazem odborného uznání a důvěry. Obojího se dostalo plzeňskému biskupovi naší církve Lukáši Bujnovi, který 23. ledna přednášel na teologické fakultě v Palermu v rámci konference zaměřené na otázky ekumenismu v současné církvi. Jeho příspěvek s názvem „Služba církvi v zemi bez kořenů“ se týkal ekumenické spolupráce v českém pohraničí.

Na základě dostupných statistických a sociologických zdrojů lze však s vysokou mírou průkaznosti tvrdit, že většina sicilského obyvatelstva se stále identifikuje s křesťanstvím, především s Římsko-katolickou církví (přibližně z 90 %). Účast na nedělních boho-

službách zůstává relativně běžnou a společensky zakořeněnou praxí, zejména v regionech s živými tradicemi a hustou sítí farností. Situace v České republice je naproti tomu zásadně odlišná. Údaje z nejnovějšího sčítání lidu ukazují, že téměř 50 % obyvatel České

republiky se nehlásí k žádnému vyznání a téměř 70 % se nehlásí k žádné křesťanské církvi. Pouze přibližně 9 % obyvatel deklaruje příslušnost k Římskokatolické církvi, která je nejpočetnější křesťanskou denominací, zatímco všechny nekatolické církve dohromady představují přibližně 2,5 % populace. Zároveň lze pozorovat zajímavý jev: roste počet lidí, kteří se sice k žádné církvi nehlásí, ale přesto se označují za věřící nebo duchovně orientované. Tento stav řadí Českou republiku mezi nejsekularizovanější společnosti světa a vytváří specifické prostředí pro reflexi poslání křesťanských církví.

České pohraničí jako historicky narušený region

V rámci České republiky existuje zvláště historicky zatížený region: české pohraničí. Až do roku 1945 zde převládalo německé obyvatelstvo. Pohraničí bylo vždy součástí českého státu, avšak řídce osídlené. Proto od vrcholného středověku čeští panovníci zvali osadníky z německy mluvících zemí, aby kraj obdělali, zakládali města a přispívali k hospo-

dárskému a kulturnímu rozvoji. České obyvatelstvo zde tvořilo menšinu, vedle níž významnou menšinou byli Židé, kteří hráli důležitou roli v místním ekonomickém, kulturním i náboženském životě.

Po rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku Československé republiky po první světové válce se v regionu zásadně změnila mocenská rovnováha. Němci ztratili privilegované postavení, šířily se nacionalistické vášně a později s nástupem nacismu se etnické napětí ještě zvýšilo. Tyto konflikty byly navíc zhoršeny světovou hospodářskou krizí a chudobou.

Po Mnichovské dohodě byly tzv. Sudety připojeny k nacistickému Německu. České obyvatelstvo uprchlo nebo bylo vyhnáno do vnitrozemí, zatímco židovské obyvatelstvo bylo pronásledováno a později deportováno do koncentračních a vyhlazovacích táborů, židovské komunity přestaly existovat.

Poválečné vysídlení a devastace za komunismu

Po druhé světové válce byla německá *Pokračování na str. 3*

Jak cestuje Bůh...

Před nějakým časem jsme u nás na farní zahradě něco většího budovali a potřeboval jsem pořídít pro zpevnění základového rámu několik kovových prutů, ovšem jejich délka se ukázala jako nesnadný oříšek pro přepravu přes celé město. Hodit železa na zahrádku u auta nešlo, protože pruty byly příliš dlouhé a pružné. Umíte si ale představit, jak „nadšeně“ se tváří řidiči, když po nich chcete převézt jen obtěžující přílohu, navíc šestitimetových prutů.

Když zámečník viděl moji rozpačitou tvář, povídá: „Dnes už to stejně nevyřešíte, po čtvrté hodině už nikoho neseženete. Nechte to na zítřek a třeba se to povede nějak jinak.“ Odjel jsem tedy s nepořízenou, pruty zůstaly ve skladu s hutním materiálem a lámal jsem si hlavu, na koho se obrátit s touto zdánlivou prkotinou.

Stal se zážrak. Za hodinu mi zavolal stejný zámečník: „Stavil se tu kamarád Olda s dodávkou, jede vaším směrem, on vám to tam hodí. Hlavně se nezapomeňte podívat, co má napsáno na autě...“ a jízlivě se chechtal, když pokládal telefon.

Za čtvrt hodiny přífrčel Olda. Železa si uvázal za nárazníky a podvlekl pod podvozek auta. Staré trenky za ním vlály... Oldu jsem znal, je to takový Ferda Mravenec, práce všeho druhu, už pro nás před léty taky něco vytvářel. Shodil u plotu kovové pruty, bleskurychle otočil tu svoji otrískanou dodávku a smyčkou odjížděl. Ohlédl jsem se za ním a čtu nápis přes celý zadek auta: „BŮH NENÍ - PROTOŽE KDYBY BYL, TAK JEZDÍ V TRANSPORTÉRU T4!“

Druhý den jsem se vydal zaplatit železo. Řemeslník se na mě už zdálky křenil: „Tak co, přečetl jste si, jak to je s tím nahoře?“ a zubil se na celou dílnu. Mám takový dojem, že u některých lidí znamená setkání s farářem výzvu, něco jako potkat kominíka. V případě kominíků se musíte chytit za knoflík, aby vám neuteklo štěstí, no a u nás farářů mají někteří potřebu člověka popíchnout, aby se ta tradovaná svatost zase tolik neblýstla.

„Olda mluví hrozně sprostě a Boha vozit nemůže,“ opáčil jsem s úsměvem. „Já totiž Pána Boha vezl zrovna před týdnem a On si pochvaloval, jak je moje KIA SPORTAGE pohodlná. Říkal mi: ‚Můžeš mi říci, proč jsem stvořil tolik automobilových značek, když nejlepší je ta tvoje KIA?‘ A když u kostela vystupoval, poprosil jsem Ho, ať to nikomu neříká...“ Řemeslník se smál a já byl rád, že jsem to jeho všetečné skóre srovnal na 1 : 1.

Někdy příběhy dokončí sám život. Párkrát do roka mi volává bratranec, nesmírně zručný a šikovný člověk, žije se jako umělecký restaurátor. Přestože na bohoslužby nechodí, bývá kvůli práci v kostelech častěji než mnozí faráři. Také jezdí ve staré dodávce, aby mohl převézt do své dílny památkově chráněné sochy, kostelní mobiliář, sekretáře z různých hradů, zámků... zkrátka umělecké předměty, které si žádají jeho odborný posudek a renovační zásah. Zhruba dva týdny od události s převozem železných prutů se mi bratránek ozval: „Ahoj, jak se máš? Zrovna vezu do dílny Boha Otce. Být tebou, tak teď nic nepodnikám, než mu opravím žehňací pravici...“ Hrkló ve mně jako ve starých pendlovkách. Tak ono to neskončilo... Ani jsem se nezeptal, jestli byl na vině červotoč, vandalové... anebo že by chtěl stopnout toho divočka Oldu a jeho Transportér T4...?

Člověk nikdy neví. Proto vám chci říci: Nikdy nevíte, které auto nebo dodávku řídí ten Nejvyšší a už vůbec netušíte, kdy ke komu nastoupil. Pravdu měly naše moudré babičky, které říkávaly při loučení: „Jed' opatrně, hochu, jed' s Pánem Bohem...“ Proto vím, že dávno už nemusí sedět jen v KIA SPORTAGE... **Rudolf Špaček**

Z kazatelského plánu

Poslední neděle po Zjevení - Proměnění Páně

Hlahol Hospodinu, celá země! Radostně služ Hospodinu!

(Žalm 100,2)

První čtení z Písma: Exodus 24,12-18

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, než měl tvůj Syn trpět, na svaté hoře jsi zjevil jeho slávu. Dej, ať vírou vidíme světlo jeho tváře! Posiluj nás, abychom nesli svůj kříž, a tak se mu stali podobnými. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 2. Petrův 1,16-21

Evangelium: Matouš 17,1-9

Verše k obětování: Žalm 100, 2-3

Verše k požehnání: Matouš 17,9

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, pokorně tě prosíme, ať tvůj lid, který občerstvuješ svým slovem a svátostmi, tobě slouží životem, v němž budeš mít zalíbení. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 46, 49, 101, 146, 197

Nad Písmem

Vstaňte a nebojte se

Mt 17,1-9

Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš Petra a Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. A byl proměněn před jejich očima; jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý. A hle, zjevil se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Nato promluvil Petr a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobré, že jsme zde; chceš-li, udělám tu tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Ještě nedomluvil, a hle, světlý oblak je zastínil a z oblaku promluvil hlas: „Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouchajte.“ Když to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. Ale Ježíš k nim přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte a nebojte se.“ Oni pozvedli oči a neviděli už nikoho jiného, než Ježíše samotného. Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomou o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých.“

Událost proměnění na hoře je zaznamenána ve všech třech synoptických evangeliích. Pravděpodobně se jedná o líčení ovlivněné již povelikonočními zkušenostmi. Přesto je u všech evangelistů vloženo z určitého důvodu do období Ježíšova života. Nebudeme se nyní zabývat otázkou, proč tak zapisovatelé evangelií učinili, zaměříme se svým zamýšlením na výpověď samotné scény.

Hned první slova perikopy usazují představovanou událost do třípytívého rámu výstavního významu. Po šesti dnech. Nevíme přesně, od kterého momentu jsou v tomto případě dny počítány, možná od Petrova vyznání Ježíše jako Mesiáše, důležitou roli tu však hraje podobnost, symbolika. Šest dnů vyčkával Mojžíš na hoře Sínaj a sedmého dne byl Hospodinem zavolán, aby k němu vstoupil doprostřed oblaku. Po šest dnů se odehrává stvořitelské Boží dílo, sedmý den Bůh tvořit přestává, den sedmý je Bohem požehnán a posvěcen. Po šesti dnech, tedy den sedmý, nastává Boží odpočinek, jakýsi pomyslný výdech, který ale neznámá spánek, nýbrž oslavu, umožňuje rozhlédnout se a vnímat. Korunuje danou chvíli, sedmý den, jako okamžik vyjevení Božího tvořitelského majestátu.

Den sedmý byl Ježíš proměněn před jejich očima. Před očima tří lidí. Petra, Jakuba a Jana. Tři učedníků, Ježíšových studentů

a přátel z nejbližších. Byli vybráni jako potřební a připraveni tuto událost prožít, unést a snad i trochu pochopit. Ti čtyři tam byli spolu sami. Sami na vysoké hoře. Toto vše hovoří o schylování se k něčemu velmi intenzivnímu a intimnímu. K intimnímu Božímu jednání s člověkem.

A začíná se rozehrávat ohňostroj pestrosti prožitků, tak výrazných, tak jedinečných. Ježíš oslnivě září, při něm se ve vzájemném hovoru objevují mocné postavy izraelské paměti Mojžíš a Eliáš, oblak mlhy zahaluje ústřední postavy do tajemné skrytosti. Dosud je to dění pro učedníky, zdá se, přijatelné. Dosud stojí na nohou. Avšak z oblaku neviditelnosti zazní hlas: „To je můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil, toho poslouchajte.“ Kolena se podlamují úlekem, tí tři padají k zemi. Míra jejich připravenosti byla vyčerpána. Konec. Všechny „efekty“ mizí, mlha se rozpouští.

Zůstává Ježíš, sklání se ke svým „proměněným“ přátelům. „Nebojte se,“ pohladí je i slovy. Je to ujištění, zůstává s nimi, v jejich blízkosti, v jejich realitě. Prošli společně touto chvílí, dalším vyjevením Božího tvořitelského majestátu, událostí, jež byla nutná coby jasná zpráva o Ježíšově identitě: Ježíš je Boží výdech, Boží oslava, finále Jeho tvoření. On je „vmilování“ Boží lásky a plnosti života do vědomí lidí. **D. Kačírková**

Bože, Tvořiteli, Pravdo a Lásko, děkujeme, že tě můžeme poznávat, že jsme schopni hlubokého vnímání.

Děkujeme za živost, která proudí celým stvořením a my ji smíme cítit. Prosíme, kéž se v nás vyprávěním o Ježíši otevírá jasnost prozření, že není třeba se bát, že ty i On i My jsme jedno a záříme jako slunce.

Pastýřský list a naše církve...

Dokončení ze str. 1

paragraf, který znemožňuje nejhrušší výstřelky zneužívání náboženství k cílům stranické klerikální politiky. Na Slovensku platnosti nemá. Kdybychom měli úplně sjednoceno naše a slovenské zákonodárství, mohl by tento nestoudný čin klerikální zvlůle i přinést dobré ovoce odřímštění Slovenska.“

Problémy s vystoupením z římsko-katolické církve

Pastýřský list vyvolal podle Českého zápasu na Slovensku vlnu protestu a lidé chtěli vystupovat z římsko-katolické církve. To však bylo velice obtížné z důvodu platných maďarských zákonů. Český zápas to popisuje: „Ten, kdo chce vystoupit z římské církve, musí osobně na římskou faru se dvěma svědky, při čemž je povinností římského faráře pokusit se co nejnaléhavěji o upuštění od úmyslu vystoupit... Slovinci uražení neomalnou vyzývavostí svých 'pastýřů' se probouzejí a jsou odhodláni opustit římský ovčinec a nemohou.“

K článku o slovenském pastýřském listu bránícím všemožně Slovákům opustit lůno římsko-katolické církve je připsána krátká, ale významná douška: „O vydání pastýřského listu v českých zemích ve stejném duchu, jako byl list slovenských biskupů, se jednalo velmi vážně, třeba se proti němu velmi ostře vyslovili někteří čeští římsští biskupové. K jeho vydání v českých zemích nedošlo pro zakročení vlivného člena Pětky za lidovou stranu!! Věděl Msgr. Šrámek, že vydání pastýřského listu v českých zemích by narazilo rozhodně na silnější odpor pokrokových vrstev, než na Slovensku a osnovatelé pastýřského listu konečně uznali, že by to mohlo vzbudit i silnou náladu pro provedení rozluky církve a státu.“

Popsané problémy se zakládáním Církve československé na Slovensku se projevovaly tím, že slovenské obce až na Liptovskou Osadu (zajímavé je, že šlo o Hlinkův Ružomberký region) zakládali Češi. Byla to pro ně důležitá a zásadní role uchování si příslušnosti ke své denominaci, se kterou přicestovali z Čech.

První obec Československé církve na Slovensku byla založena 10. prosince 1922 v Bratislavě. Měla 351 členů, vesměs Čechů, kteří byli státními zaměstnanci. O rok později již měla církvev na Slovensku kolem tří tisíc členů v sedmi obcích.

Poznámka

Rok 1926 skončil pro naši církvev zdánlivě optimisticky. Z červnové parlamentní schůze ze zápisu Československé strany socialistické můžeme číst: „Odhlasován byl interkonfesijní zákon také pro Slovensko, zákonem se zaručilo spoluzžívání hřbitovů, potupný svátek Johánka z Pomuku byl odstraněn a zákonem zavedena na vždy oslava velikého Mistra Jana Husa. A kromě těchto 7 velikých zákonů a pokrokových činů vynutili jsme si dále i po návratu Švehlově: Vyhlášena byla amnestie všem stíhaným příslušníkům Církve československé, na 20 tisíc sňatků čl. církve... 100 vzpurných kněží bylo na Slovensku potrestáno odnětím kongruy za provokace ve věcech pastýřských listů, vláda republiky se oficiálně zúčastnila Husových oslav, Vatikánu bylo sděleno otevřeně, že se do vnitřních poměrů republiky nesmí plést a že Marmaggi nesmí zpátky do Prahy.“

Proč uvádíme, že jde o zdánlivý optimismus? V politickém zájmu naší republiky i Vatikánu nebylo vhodné ve vzájemném sporu pokračovat. Navíc se také zvýšil počet zastoupení ministrů z křesťanských stran ve vládě, a to pět z celkového počtu patnácti ministrů. Bylo to tím, že ve volbách roku 1925 se pozice křesťanských stran posílily – Československá strana lidová, HSLŠ a křesťanské strany z německé a maďarské jazykové oblasti ovládly společně asi čtvrtinu parlamentu, což znamenalo, že stále latentním problémem zůstávala otázka Jana Husa. Vatikán věděl, že v Československu v poválečných letech byl Hus také výrazem tendencí hnutí „Weg von Rom“.

Podle Českého zápasu z let 1925, 1926 a dalších historických pramenů připravil

Mirko Raduševič

Lukáš Bujna:

Kázání při večerní ekumenické bohoslužbě v opatství San Martino delle Scale na Sicílii (Jan 12,35-36)

Sestry a bratři v jednom Duchu – Duchu víry, lásky a naděje! Mnoho křesťanských věřících žen a mužů očekává od kněží, kazatelů a pastorů odpovědi na palčivé otázky „proč“. Ptáme se: Proč se mi v životě děje právě tohle? Je to Boží vůle? Jaký to má smysl? Proč je někdo bohatý a jiný chudý? Proč jeden prožije dlouhý a spokojený život, a druhý umírá v mládí nebo dokonce i jako dítě? Církevní představitelé, kteří těmto otázkám čelí, mnohdy také podléhají

pokoušení dávat odpovědi, aniž by si mohli být opravdu jistí, že vědí, co říkají. Copak jsou Božími tiskovými mluvčími? A Bible automaticky odpoví? Vhodíš otázku, zmáčkneš tlačítko a vypadne hotové vysvětlení? Když se podíváme do Písma, zjistíme něco překvapivého: Bible je plná otázek. Ptá se Job, ptají se autoři žalmů, ptají se proroci, ptají se učedníci a ptá se i sám Ježíš. Víra se nerodí z jasných vysvětlení, ale z důvěry uprostřed temnoty a chaosu.

Plzeňský biskup Lukáš Bujna...

Dokončení ze str. 2

menšina nucena opustit pohraničí. Tím došlo k náhlému přerušení staleté kulturní, náboženské a společenské kontinuity. Region byl osídlen novými obyvateli z různých částí republiky, kteří neměli historické, emocionální ani kulturní vazby k danému místu. Tento zásadní zlom vytvořil krajinu odcizenou kořenům – sociálně, kulturně i duchovně.

Následujících čtyřicet let diktatury komunistické strany tuto devastaci ještě prohloubilo. Režim prosazoval otevřeně ateistický světonázor a systematicky omezoval činnost církvev. Náboženské organizace byly marginalizovány, majetek konfiskován a veřejné projevy víry znemožňovány. Kromě toho region utrpěl rozsáhlé ekologické škody kvůli těžkému průmyslu, těžbě uhlí a environmentálně nezodpovědnému hospodaření. Dlouhodobé důsledky těchto procesů jsou patrné dodnes.

Současná sociální a náboženská situace

České pohraničí je stále regionem na okraji politického a ekonomického zájmu s vyšší nezaměstnaností a nižším vzděláním, než je celostátní průměr. Společenský život zatěžují patologické jevy, například sociální vyloučení. Současně je zde však přítomna jedinečná estetická a symbolická kvalita: dramatická krajina, napětí mezi lázeňstvím a hornictvím, nostalgie po zaniklé minulosti a tragický otisk historických zvrátů. Z náboženského hlediska připomíná české pohraničí duchovní poušť. Křesťanské církvev tvoří zanedbatelnou menšinu a jsou rozptýleny do malých a často křehkých farních společenství. Ve veřejném životě je institucionální náboženství takřka „neviditelné“.

Teologická interpretace „duchovní pouště“

Metafora pouště však nese i pozitivní význam. V křesťanské tradici je poušť chápána jako prostor duchovní očisty, boje a obnovy. Historie rané církvev připomíná, že křesťané odcházeli do egyptské a syrské pouště, aby čelili vnitřním démonům, hledali Boha a nacházeli podstatu víry.

Evangelium Ježíše Krista má léčivou a transformační moc, která umožňuje člověku plněji přijímat sebe sama i okolní svět, a tím sebe i svět měnit. Čili i duchovní poušť českého pohraničí může být místem obnovy. Křesťanské komunity, třebaže nepočetné, vytvářejí oázy, kde se daří kultuře, dialogu, péči o potřebné a nejrůznější formám spirituality.

Ekumenická a sociální angažovanost v praxi

Klíčovou charakteristikou života církvev v pohraničí je propojení duchovní, sociální a charitativní činnosti, často realizované prostřednictvím ekumenické spolupráce. Během dvou desetiletí mé farářské služby ve dvou pohraničních městech jsem spolupracoval s kolegy z jiných církvev na rozličných iniciativách. Jednou z oblastí je vzdělávání a sociální začleňování romské menšiny, dlouhodobě vystavené diskriminaci. Kromě Romů si v regionu obtížně hledají zaměstnání a bydlení i další sociálně znevýhodněné skupiny. Z toho důvodu jsme společně s kolegy založili občanské sdružení Střecha nad hlavou a spolupracovali se

státními institucemi i neziskovými organizacemi. Tyto aktivity jsme vnímali nejen jako občanskou angažovanost, ale především jako praktickou realizaci evangelní výzvy milovat bližního svého.

Další významnou oblastí je ekumenicky pojatá kaplanská služba ve věznicích, nemocnicích, domovech pro seniory a pečovatelských zařízeních. Za komunistického režimu byli lidé s mentálním či fyzickým postižením často umísťováni do odlehklých

ústavů vysoko v horách a izolování od běžné společnosti. Církvev jim proto poskytují pastorační péči. Z osobní zkušenosti mohu potvrdit, že mezi lidmi s hendikepem se často nachází mimořádná upřímnost, čistota a duchovní hloubka.

Léčba historické paměti a obnova kořenů

Zvláštním úkolem církvev v pohraničí je léčba historické paměti – navazování přerušovaných vazeb, usmířování minulých křivd a znovobjevování ztracených kořenů. Tyto snahy se konkrétně realizují např. v Komunitě Noe, která sídlí v bývalé barokní katolické faře v odlehle pohraniční vesnici.

Podobné iniciativy se konají i v evangelických farnostech, kde se pořádají meditační pobyty s večerními bohoslužbami a sdílením u ohně. Pobyt v tichu, vzdáleně od ruchu civilizace a zaměřené na kontemplaci přítomného okamžiku, mají hlubší účinek, než by se na první pohled zdálo, a přispívají k pročištění duchovní atmosféry a obnově regionu.

Současně tyto aktivity vdechují nový život církvevním objektům, které nelze již využívat k původním účelům. I ve větších městech jsou farní budovy přetvářeny na kulturní a komunitní centra, aniž by ztratily křesťanský rozměr. Pochopitelně se to nedaří všude, ale každé místo, z něhož vyzařuje duch naděje, představuje pro církvev v pohraničí cenný zdroj síly a požehnání.

Závěr

V mé osobní zkušenosti faráře, kaplana, pedagoga a dobrovolníka, kterou sdílím s kolegy v rámci ekumeny, se ukazuje, že i přes trvající sociální a náboženskou marginalizaci se v českém pohraničí otevírají nové a kreativní formy ekumenické spolupráce. Církvev v tomto regionu nepůsobí jen pastoračně, ale zároveň vydávají tiché a vytrvalé svědectví naděje v krajně poznamenané ranami, ztrátou smyslu a přerušenu kontinuitou.

Lukáš Bujna

(Foto: Univerzita Palermo)

Co když křesťanská víra v nás probouzí odvahu žít s otázkami? Co když víra nepřináší odpovědi, ale ukazuje směr, kudy jít dál? Co když nám víra neumožňuje všechno pochopit, ale učí nás, jak žít i s tím, čemu nerozumíme?

Věřit znamená sžívat se s tajemstvím, které není mimo nás. Jsme jeho součástí. Jsme jím obklopeni, jsme do něj ponořeni. Jak napsal Herbert Frank, autor slavné sci-fi ságy Duna: „Záhada života není problém na řešení, ale skutečnost, která se musí žít.“

Zde se dotýkáme důležitého poznání: Bůh tady není od toho, aby za nás všechno vyřešil. Není kouzelníkem, který odstraní bolest,

nejistotu a strach. On je Otcem, který je s námi, aby všechno s námi sdílel a prožíval.

Boží soucítění a solidarita se stvořením, jemuž vdechl život, je nekonečná. Bez hranic, bez míry. Písmo říká, že Bůh zná jménem každou hvězdu, kterou zažehl jiskrou svého Ducha. A hvězd je o triliony více než lidí. Jak by tedy Otec vesmíru neznal jménem každého z nás? Každou lidskou bytost? Každý příběh? Každou bolest? Bůh o nás ví a nese náš úděl na vlastních bedrech. Právě o tom vypovídá křížová cesta Božího Syna Ježíše Krista.

Ani Ježíšův příběh nám nedává odpovědi na všechno. Ale zásadně

proměňuje náš vztah k realitě. Evangelia vyprávějí, že Ježíš rád chodil za časného rána modlit se na pustá místa. Co jiného jsou tato pustá místa než lidská srdce? Vyschlá, unavená, vyčerpaná nekonečným hledáním dalších a dalších odpovědí.

Do těchto míst Ježíš vnáší světlo, jež nevysvětluje, ale osvobozuje. Svobodný prostor pro otázky, kterých se už nemusíme bát. Prostor, kde smím říct „nevím“, a přesto zůstat ve spojení s Bohem i s druhými lidmi. Není nutné všechno chápat, abychom mohli důvěřovat. Bůh zůstává přítomný i tehdy – a možná právě tehdy – když mlčí.
(zkráceno)

Zprávy

Zemřela sestra Jaroslava Hermanová
členka naší náboženské obce Na Zderaze (*9. 2. 1939 - †1. 2. 2026)

V neděli 1. února jsem se dozvěděla smutnou zprávu. Zemřela sestra Jaroslava Zamrazilová – Hermanová, operní pěvkyně a dlouholetá členka NO Praha Nové Město, skvělá umělkyně a lidská bytost. Zpěv studovala u přední sólistky pražského Národního divadla Nadi Kejřové a většinu profesního života strávila na prknech Divadla J. K. Tyla v Plzni, v operním i operetním sboru i jako sólistka opery. Ztvárnila zde dlouhou řadu rolí altového a mezzosopránového oboru: Ježibabu v Rusalce, Azucenu z Trubadúra, Hraběnku v Pikové dámě, Ulriku z Maškarního plesu, Ciecú v Giocondě, Martinku v Hubičce, Stařenku Buryjovku v Její pastorkyni, Babarichu v Pohádce o caru Saltanovi, Filipjevnu v Evženu Oněginovi, Hátu v Prodané nevěstě či Revírníkovou v Příhodách lišky Bystroušky. Zpívala i koncertně a má na kontě několik rozhlasových nahrávek a LP desek. Vyučovala sólový zpěv na plzeňské konzervatoři i v Základní umělecké škole v Třemošné.

Nebyla to náhlá smrt, odpovídala věku a zdravotním komplikacím, které se vlekly už několik let. Proč mě tedy tak zasáhla?

Uzavřel se trojúhelník. Můj táta Petr Hladík vyrůstal ve

farnosti na Novém Městě, celý život tam byl aktivním členem v radě starších atd. Nikdy by ho nenapadlo zpívat, ačkoli zpíval krásně, hrál výborně na kytaru atd.

Až právě sestra Hermanová, která doprovázela zpěvem mnoho slavnostních bohoslužeb a akcí farnosti pro veřejnost i v relativně pozdním věku, zlomila tátův odpor a on začal svůj talent konečně používat ve službě Bohu. Nevím, kolik let s tátou nacvičovali a zpívali ve farnosti i jinde. Víím, že to bylo vždycky krásně. Jarka se stala blízkou přítelkyní celé rodiny a zažili jsme s ní mnoho krásných chvil u nás doma, na chatě i jinde. Půlnoční mše v kostele lákala turisty a líbila se, církevní svátky ozvláštnila

hudební produkce vysoké kvality.

Přípočtu k tomu varhanní doprovod Petra Tvrčka (další nedoceněná postava a další, které už to neřekneme), který zemřel s mým tátou podobně (2023). A tak si říkám: Táta a Jarka spolu na věčnosti pějí krásná dueta a Petr Tvrdek je doprovází na varhany.

Anna Haladová

Se sestrou Jaroslavou jsme se rozloučili a poděkovali Pánu za její život v neděli 8. února v pražském kostele sv. Václava Na Zderaze.

Biblická školička pro nejmenší a farní kavárna ve Sboru kněze Ambrože

V neděli 22. února zveme do našeho Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové od 9. 30 hodin na bohoslužbu a také na biblickou ŠKOLIČKU PRO NEJMENŠÍ – která bude probíhat během bohoslužby. Poté zveme na společné posezení a rozhovory nad kávou i čajem... Plakátek na setkání si můžete stáhnout na webových stránkách královéhradecké diecéze a také na stránkách naší církve.

Duchovní obnova v Benátkách nad Jizerou

Na konci ledna v kapli sv. Rodiny náboženské obce naší církve v Benátkách nad Jizerou proběhlo další inspirativní duchovní obnovení se, tentokrát autorským čtením, světlem svíček, meditací ticha, bylinkovými čaji i přenádhernými hudebními vstupy harfy slečny Anety Anwi Pávkové.

Krásné setkání se uskutečnilo opět pod hlavičkou Ateliéru Hildegardis – ateliéru ekumenické tvořivé spirituality, kterou od roku 2024 tvoří sestry Kamila Magdalena Lukasová a Ludmila Eleonora Peřinová.

Tímto vás obě zvou také na další svůj projekt podpořený i spolkem Hadasa – tentokrát do Tábora, na první jarní den, sobotní odpoledne 21. března, do ZUŠ O. Nedbala, kde se uskuteční seminář *Setkání s odvahou královny Ester*. Povede jej lektorka Helena Timrová, vychází z knihy Lindy Jarosch a Anselma Gruna *Královna a divoška* (14 archetypů biblických žen). Na semináři nebude chybět ani biblický tanec a malé občerstvení. Ze srdce zveme sestry dobré vůle. Informace a přihlášky: kamcadova@seznam.cz. S láskou v Lásce Kamila Magdalena Lukasová (foto: L. E. Peřinová)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Dovršení Zákona a Proroků

V Ježíšově horském kázání slyšíme, že bychom měli nejen dodržovat Zákon, ale dělat i něco navíc. V našem textu je také něco navíc - vyluštíte ho tak, že vyškrtáte písmena, která sem nepatří - jsou do textu vložena podle určitého řádu - jakmile na něj přijdete, bude už vše snadné.

pařbicndáešřigshliij tkeldmyn sovpuqjr dsatru nvaw oxlytzaařb
ac tdaemf sgeh riozklplommneonpeqšr žset tuvvůvjx
byrzaatbrc mdáe nřěgchoi pjrkolntmin toopbqřr nsetcuhv
svwxůyjjz daabrc pdřeefdg ohlitjákřlemmn ao jpdqir sset
nuevjwpxryvzea sbmcidřeftg shei sjvkýlmm bnroaptqřresmt
puovtwoxmy tzeapbrcvdee přřgihjid'j ak plřminnoepsq srvsůtju
dvawrx.

(Řešení z č. 5: Blaze vám.)

Jana Krajčičířková

Přijďte na libereckou faru

Pozvání pro všechny, kteří kdysi prošli libereckou husitskou farou. Kdo byste měli zájem, dejte mi, prosím, vědět. Určeno je těm, kteří jste patřili a patříte k libereckému sboru, ale i těm, kteří jste třeba jen nakrátko prošli libereckou mládeží, nebo kteří jste s námi spolupracovali. Nabízíme dva termíny: v neděli 12. dubna v 17 hodin nebo v neděli 24. května rovněž v 17 hodin. Zvolíme termín, který dostane nejvíce hlasů. Předem děkuje a na vaši odpověď, případně i na setkání s vámi se těší Štěpán Klásek a spol. Máte-li zájem, dejte vědět buď na mail: stepan.klasek@ccsh.cz nebo mobil: 724 704 977. ŠK

Z ekumeny

Rok 2025 v oblasti církví a náboženských společností

Samostatné oddělení církví a náboženských společností Ministerstva kultury ČR se v roce 2025 věnovalo zejména agendě registrací, správních řízení a financování církví.

V uplynulém roce byla ještě za působení bývalého ministra kultury Martina Baxy registrována jedna nová náboženská společnost, v pořadí již 45, Zenová škola Kwan Um. Naopak ministerstvo zamítlo návrh na registraci Ukrajinské pravoslavné církve – Kyjevský patriarchát, z důvodu zneužití osobních údajů a falšování podpisů údajných členů. Na konci roku ministerstvo obdrželo také návrh na registraci Starokatolické kongregace Řádu rytířů Calatrava, přičemž správní řízení v této věci nadále pokračuje. Významnou pozornost ministerstva vyvolala dopisová kampaň členů Náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, v jejímž rámci bylo doručeno více než 6 000 dopisů. Ministerstvo v září rozhodlo, že správní řízení o zrušení registrace zahájeno nebude, neboť by šlo o nepřiměřený zásah do náboženské svobody.

V říjnu ministerstvo vyzvalo Pravoslavnou církev v českých zemích k úhradě závazků vůči státu i zaměstnancům. Po marném uplynutí lhůty bylo zahájeno správní řízení o zrušení oprávnění k výkonu zvláštních práv.

Rok 2025 byl rovněž ovlivněn novelou církevního zákona, která mimo jiné ukončila přijímání kolkových známek za výpisy z církevních rejstříků. Digitální výpisy jsou nyní dostupné zdarma online. Ministerstvo i nadále podporovalo kulturně-duchovní akce formou dotací a pokračovalo ve vyplácení příspěvků na činnost církví (0,72 miliardy Kč) i finančních náhrad za nevydaný majetek (3,1 miliardy Kč). Příspěvek na činnost bude vyplácen naposledy v roce 2029.

Náboženský infoservis

Výzva k ekumenické spolupráci a sdílení zkušeností

Máte zkušenost s ekumenickou spoluprací v místě nebo v zahraničí? Podělte se o ni s námi a pomozte inspirovat další náboženské obce.

I letos se mnohé náboženské obce zapojily do Týdne modliteb za jednotu křesťanů. Odbor ekumeny a vnějších vztahů CČSH chce podpořit ekumenickou spoluprací nejen na úrovni celku církve, ale i prostřednictvím vytvořením bilaterálních vztahů našich náboženských obcí se zahraničními farnostmi dalších církví.

Ekumenická spolupráce je jedním z darů, které obohacují život našich společenství. Zveme proto duchovní i místní komunity, které se zapojily do ekumenických bohoslužeb a také obce, které mají rozvinuté ekumenické vztahy (s místní, či zahraniční ekumenou), aby se podělili o své zkušenosti. Vaše zkušenosti mohou být povzbuzením pro ostatní a posílit naši cestu k jednotě ve smířené různosti.

Prosíme Vás, kteří máte navázané ekumenické vztahy na místní úrovni, či partnerskou farnost v zahraničí, abyste nám napsali na vnejsi.vztahy@ccsh.cz, případně Vás rádi navštívíme, uděláme rozhovor a připravíme článek, který bude sdílen s celou CČSH. Naším cílem je nalézt pro náboženské obce naší církve v zahraničí ekumenicky vstřícné farnosti a navázat tak spoluprací na bilaterální úrovni s dalšími církvemi nejen u nás, ale i napříč Evropou.

Redakce a Thomas Brian Wolf z pověření přednostky Hany Tonzarové

Srdčně zveme na bohoslužbu

SVĚTOVÉHO DNE MODLITEB

která se bude konat

v pátek 6. března 2026 od 17.00 hodin

v modlitebně Bratrské jednoty baptistů
Praha 3, Vinohradská 68 (přízemí).

Liturgii na téma

„Pojďte, přinášíte svá břemena a já vám dám odpočinout“
připravil výbor SDM Nigérie.

